

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 517/2020-10

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 18. novembra 2020 v senáte zloženom z predsedníčky Jany Baricovej (sudkyňa spravodajkyňa) a sudcov Ivana Fiačana a Miloša Maďara predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť sťažovateľa ■■■■■, ■■■■■, ■■■■■, vo veci namietaného porušenia čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, jeho základných práv podľa čl. 12 ods. 1, 2 a 4, čl. 13 ods. 3, čl. 16 ods. 1 a 2, čl. 19 ods. 1 a 2, čl. 39 ods. 1 a 2, čl. 40, čl. 46 ods. 1, 2, 3 a 4, čl. 47 ods. 2 a 3 a čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky, práv podľa čl. 2 ods. 1, čl. 3, čl. 5 ods. 1, čl. 8 ods. 1, čl. 13, čl. 14, čl. 17, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, práv podľa čl. 1 ods. 1 a 2 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a práv podľa čl. 1, čl. 2, čl. 3, čl. 4 ods. 1 písm. a), b), c), d), e) a ods. 2, 3, 4 a 5, čl. 5, čl. 12 ods. 3, 4 a 5, čl. 13, čl. 15, čl. 16, čl. 25 a čl. 28 Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím postupom Okresného súdu Žilina a jeho rozhodnutiami č. k. 14 C 9/09-135 z 12. júna 2012, č. k. 2 C 155/2002-209 z 22. apríla 2008 a č. k. 2 C 155/2002-173 z 25. júna 2007, postupom Krajského súdu v Žiline a jeho rozhodnutiami č. k. 7 Co 288/2012-147 z 30. októbra 2012, č. k. 5 Co 178/2008-246 z 8. júla 2008 a č. k. 8 Co 8/2008-204 z 29. januára 2008, postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky a jeho uznesením sp. zn. 2 Cdo 279/2018 z 29. novembra 2019 a takto

r o z h o d o l :

1. Ústavnú sťažnosť ■■■■■ o d m i e t a .

2. Žiadosti [REDAKOVANÉ] o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred Ústavným súdom nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Vymedzenie napadnutého postupu a rozhodnutí a sťažostná argumentácia

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 11. marca 2020 doručená ústavná sťažnosť sťažovateľa [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia čl. 2 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), jeho základných práv podľa čl. 12 ods. 1, 2 a 4, čl. 13 ods. 3, čl. 16 ods. 1 a 2, čl. 19 ods. 1 a 2, čl. 39 ods. 1 a 2, čl. 40, čl. 46 ods. 1, 2, 3 a 4, čl. 47 ods. 2 a 3 a čl. 48 ods. 2 ústavy, práv podľa čl. 2 ods. 1, čl. 3, čl. 5 ods. 1, čl. 8 ods. 1, čl. 13, čl. 14, čl. 17, čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“), práv podľa čl. 1 ods. 1 a 2 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dodatkový protokol“) a práv podľa čl. 1, čl. 2, čl. 3, čl. 4 ods. 1 písm. a), b), c), d), e) a ods. 2, 3, 4 a 5, čl. 5, čl. 12 ods. 3, 4 a 5, čl. 13, čl. 15, čl. 16, čl. 25 a čl. 28 Dohovoru OSN o právach osôb so zdravotným postihnutím (ďalej len „dohovor OSN“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) a jeho rozhodnutiami č. k. 14 C 9/09-135 z 12. júna 2012, č. k. 2 C 155/2002-209 z 22. apríla 2008 a č. k. 2 C 155/2002-173 z 25. júna 2007, postupom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) a jeho rozhodnutiami č. k. 7 Co 288/2012-147 z 30. októbra 2012, č. k. 5 Co 178/2008-246 z 8. júla 2008 a č. k. 8 Co 8/2008-204 z 29. januára 2008, postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) a jeho uznesením sp. zn. 2 Cdo 279/2018 z 29. novembra 2019 (spolu s rozhodnutiami okresného súdu, krajského súdu a rozhodnutím najvyššieho súdu ďalej aj „napadnuté rozhodnutia“).

2. Z obsahu ústavnej sťažnosti, no najmä z jej príloh vyplýva, že sťažovateľ sa žalobou podanou (spolu so svojou manželkou ako žalobkyňou 2) na okresnom súde

domáhal proti žalovanej Slovenskej republike zastúpenej Ministerstvom životného prostredia Slovenskej republiky náhrady škody za nesprávny úradný postup. Okresný súd rozsudkom č. k. 2 C 155/2002-173 z 25. júna 2007 žalobu sťažovateľa zamietol. Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ odvolanie, ktoré krajský súd odmietol uznesením č. k. 8 Co 8/2008-204 z 29. januára 2008 bez vecného prejednanja ako oneskorene podané. Dňa 25. marca 2008 podal sťažovateľ okresnému súdu návrh na odpustenie zmeškania lehoty na podanie odvolania. Okresný súd uznesením č. k. 2 C 155/2002-209 z 22. apríla 2008 jeho návrh zamietol a krajský súd jeho rozhodnutie uznesením č. k. 5 Co 178/2008-246 z 8. júla 2008 potvrdil. Rozsudok okresného súdu č. k. 2 C 155/2002-173 z 25. júna 2007 nadobudol právoplatnosť 13. októbra 2007.

3. Návrhom z 8. decembra 2008 sa sťažovateľ spolu so svojou manželkou ako žalobkyňou 2 domáhali povolenia obnovy konania vedeného okresným súdom pod sp. zn. 2 C 155/2002. Dôvodil tým, že v konaní, ktoré žiada obnoviť, nemal k dispozícii znalecký posudok [REDAKOVANÉ], v čom videl dôvod obnovy konania podľa v tom čase platného a účinného § 228 ods. 1 písm. a) a b) zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej aj „OSP“). Návrh na obnovu konania považoval za opodstatnený, pretože existuje nový dôkaz, ktorý nemohol použiť v pôvodnom konaní a tento mu môže privodiť priaznivejšie rozhodnutie.

4. Okresný súd uznesením č. k. 14 C 9/09-135 z 12. júna 2012 návrh na obnovu konania zamietol, pretože nebol podaný včas. V dôvodoch svojho rozhodnutia poukázal na § 230 ods. 1 OSP, v zmysle ktorého bolo potrebné návrh podať v lehote troch mesiacov od toho času, keď ten, kto navrhuje obnovu, sa dozvedel o dôvode obnovy, alebo od toho času, keď ho mohol uplatniť. Nadväzne ozrejmil, že konanie, ktoré sťažovateľ žiadal obnoviť, bolo právoplatne skončené rozsudkom okresného súdu č. k. 2 C 155/2002-173 z 25. júna 2007, ktorý nadobudol právoplatnosť 13. októbra 2007. Maximálna – objektívna lehota na podanie návrhu bola zachovaná. Súčasne však okresný súd zistil, že sťažovateľ predložil kópiu znaleckého posudku znalca [REDAKOVANÉ] už spolu s podaním z 10. decembra 2007, a teda najneskôr v tento deň mu bola známa existencia tohto dôkazu. Preto subjektívna lehota začala plynúť najneskôr 10. decembra 2007 a uplynula 10. marca

2008. Ak sťažovateľ podal návrh na obnovu konania 8. decembra 2008, podal ho oneskorene. Na tejto skutočnosti nemôže nič zmeniť ani fakt, že proti rozsudku z 25. júna 2007 podal oneskorené odvolanie, a ani to, že sa domáhal odpustenia zmeškanej lehoty na jeho podanie.

5. Sťažovateľ sa proti uzneseniu okresného súdu z 12. júna 2012 odvolal. Krajský súd uznesením č. k. 7 Co 288/2012-147 z 30. októbra 2012 rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdil. Dovolanie sťažovateľa proti uvedenému rozhodnutiu krajského súdu najvyšší súd odmietol uznesením sp. zn. 2 Cdo 279/2018 z 29. novembra 2019.

6. Proti všetkým už označeným napadnutým rozhodnutiam všeobecných súdov nasmeroval sťažovateľ svoju ústavnú sťažnosť. So závermi v nich uvedenými nesúhlasí, považuje ich za nesprávne a vidí v nich zásah do svojich práv. Tvrdí, že zákonný sudca okresného súdu, ktorý rozhodoval o jeho návrhu na povolenie obnovy konania, neakceptoval, že sťažovateľ nemal v tom čase originál znaleckého posudku, ani to, že znalecký posudok nebol v tom čase úplne dopracovaný a nie je dopracovaný dodnes. Preto sa znalecký posudok nemohol použiť a okresný súd ho mal dať v zmysle § 127 OSP dopracovať, a nie návrh odmietnuť. Preto sa sťažovateľ proti takémuto protiústavnému rozhodnutiu bránil odvolaním i dovolaním. Okrem toho namietal i zaujatosť sudcu. Tieto skutočnosti ignoroval aj najvyšší súd, a preto považuje jeho rozhodnutie, ktorým odmietol dovolanie sťažovateľa za protiprávne, protiústavne a zasahujúce do jeho práv. O protiprávnom konaní súdov svedčia podľa názoru sťažovateľa aj prieťahy v konaní, ktoré trvá takmer 11 rokov.

7. Na tomto základe sťažovateľ v petite ústavnej sťažnosti žiada, aby ústavný súd nálezom vyslovil porušenie jeho v záhlaví označených práv, napadnuté rozhodnutia zrušil, vec vrátil jednotlivým súdom, ktoré označil za porušiteľov jeho práv, na ďalšie konanie, priznal mu primerané finančné zadosťučinenie vo výške 5 000 € a náhradu trov konania.

8. Sťažovateľ v rámci ústavnej sťažnosti požiadal ústavný súd o ustanovenie právneho zástupcu na konanie pred ústavným súdom.

II.

Relevantná právna úprava

9. Podľa čl. 124 ústavy ústavný súd je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti.

10. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení zákona č. 413/2019 Z. z. (ďalej len „zákon o ústavnom súde“).

12. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

13. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania, a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc, b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37, c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom, d) ktorý je neprípustný, e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou, f) ktorý je podaný oneskorene, g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

III.

Posúdenie vecí ústavným súdom

III.1 K namietanému porušeniu sťažovateľom označených práv rozhodnutiami okresného súdu č. k. 14 C 9/09-135 z 12. júna 2012, č. k. 2 C 155/2002-209 z 22. apríla 2008 a č. k. 2 C 155/2002-173 z 25. júna 2007

14. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom právomoc všeobecných súdov je ústavou založená primárne („... ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a právomoc ústavného súdu len subsidiárne.

15. Z princípu subsidiarity vyplýva, že právomoc ústavného súdu poskytnúť ochranu základným právam a slobodám je daná iba vtedy, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhodujú všeobecné súdy. Ústavný súd pri uplatňovaní svojej právomoci vychádza zo zásady, že ústava ukladá všeobecným súdom chrániť nielen zákonnosť, ale aj ústavnosť. Právomoc ústavného súdu je preto subsidiárna a uplatní sa až vtedy, ak nie je daná právomoc všeobecných súdov (m. m. IV. ÚS 236/07). Ak ústavný súd pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti zistí, že sťažovateľ sa ochrany svojich základných práv alebo slobôd môže domôcť a aj domáhal využitím jemu dostupných a účinných prostriedkov nápravy pred iným (všeobecným) súdom, musí takúto ústavnú sťažnosť odmietnuť pre nedostatok svojej právomoci na jej prerokovanie (m. m. IV. ÚS 115/07).

16. V danom prípade mal sťažovateľ k dispozícii účinný prostriedok nápravy, ktorý mu zákon (v tom čase platný a účinný Občiansky súdny poriadok) na ochranu jeho základných práv účinne poskytoval. Proti rozhodnutiam okresného súdu č. k. 14 C 9/09-135 z 12. júna 2012, č. k. 2 C 155/2002-209 z 22. apríla 2008 a č. k. 2 C 155/2002-173 z 25. júna 2007 mohol sťažovateľ v zmysle Občianskeho súdneho poriadku a poučenia okresného súdu podať odvolanie, o ktorom bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd. Z obsahu ústavnej sťažnosti a príloh k nej pripojených vyplýva, že proti každému z označených rozhodnutí okresného súdu sa sťažovateľ odvolal, pričom o jeho opravných

prostriedkoch rozhodol krajský súd. Právomoc krajského súdu rozhodnúť o odvolaniach sťažovateľa v danom prípade vylučuje právomoc ústavného súdu. Ústavný súd preto ústavnú sťažnosť v časti smerujúcej proti rozhodnutiam okresného súdu č. k. 14 C 9/09-135 z 12. júna 2012, č. k. 2 C 155/2002-209 z 22. apríla 2008 a č. k. 2 C 155/2002-173 z 25. júna 2007 odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie.

III.2 K namietanému porušeniu sťažovateľom označených práv rozhodnutiami krajského súdu č. k. 5 Co 178/2008-246 z 8. júla 2008 a č. k. 8 Co 8/2008-204 z 29. januára 2008

17. Podľa § 124 zákona o ústavnom súde ústavnú sťažnosť možno podať do dvoch mesiacov od nadobudnutia právoplatnosti rozhodnutia, oznámenia opatrenia alebo upovedomenia o inom zásahu. Táto lehota sa pri opatrení alebo inom zásahu počíta odo dňa, keď sa sťažovateľ mohol o opatrení alebo inom zásahu dozvedieť. Ak rozhodnutie nadobúda právoplatnosť vyhlásením alebo oznámením a ak sa podľa osobitných predpisov zároveň doručuje jeho písomné vyhotovenie, začína lehota plynúť dňom doručenia tohto písomného vyhotovenia sťažovateľovi; ak sa rozhodnutie doručuje len jeho zástupcovi, začína lehota plynúť dňom doručenia písomného vyhotovenia tohto rozhodnutia tomuto zástupcovi. Ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku.

18. Ústavný súd pri príprave predbežného prerokovania ústavnej sťažnosti dopytom na okresnom súde zistil, že uznesenie krajského súdu č. k. 5 Co 178/2008-246 z 8. júla 2008 nadobudlo právoplatnosť 17. októbra 2008 a uznesenie krajského súdu č. k. 8 Co 8/2008-204 z 29. januára 2008 nadobudlo právoplatnosť 17. marca 2008.

19. Sťažovateľ podal ústavnú sťažnosť na poštovú prepravu 7. marca 2020. Z uvedeného je zrejmé, že ústavná sťažnosť v časti, v ktorej sťažovateľ namieta porušenie označených práv označenými rozhodnutiami krajského súdu, bola podaná oneskorene.

20. Ústavný súd už mnohokrát uviedol, že nedodržanie lehoty je zákonom ustanoveným dôvodom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako podanej oneskorene. V prípade podania ústavnej sťažnosti po uplynutí zákonom ustanovenej lehoty neumožňuje zákon o ústavnom súde zmeškanie tejto lehoty odpustiť (pozri napr. IV. ÚS 14/03, I. ÚS 64/03, I. ÚS 188/03).

21. Vzhľadom na tieto zistenia ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. f) zákona o ústavnom súde ako podanú oneskorene.

III.3 K namietanému porušeniu sťažovateľom označených práv uznesením krajského súdu č. k. 7 Co 288/2012-147 z 30. októbra 2012

22. Pred posúdením sťažnostnej námietky sťažovateľa, ktorou odôvodňuje porušenie ním označených práv napadnutým uznesením krajského súdu z 30. októbra 2012, ústavný súd dáva do pozornosti, že podľa § 124 poslednej vety zákona o ústavnom súde ak bol vo veci podaný mimoriadny opravný prostriedok, lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozhodnutiu, ktoré bolo mimoriadnym opravným prostriedkom napadnuté, začína plynúť od doručenia rozhodnutia o mimoriadnom opravnom prostriedku. Zachovanie tejto lehoty vyplýva aj z ustálenej judikatúry ústavného súdu vychádzajúcej z rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva z 12. novembra 2002 vo veci Zvolský a Zvolská verzus Česká republika, sťažnosť č. 46129/99, body 51, 53 a 54), keď v prípadoch, ak sťažovateľ uplatní mimoriadny opravný prostriedok (dovolanie) spôsobilý zabezpečiť ochranu jeho práv, avšak najvyšší súd ho následne odmietne ako neprípustný, je zákonná lehota na podanie ústavnej sťažnosti v zásade zachovaná aj vo vzťahu k predchádzajúcemu právoplatnému rozhodnutiu všeobecného súdu (napr. IV. ÚS 195/2010, III. ÚS 227/2010, I. ÚS 276/2010), t. j. vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu.

23. Z tohto pohľadu je teda lehota na podanie ústavnej sťažnosti vo vzťahu k rozsudku krajského súdu zachovaná. Súčasne však ústavný súd skúmal, či nie je daný niektorý z iných dôvodov na odmietnutie ústavnej sťažnosti (§ 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

24. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť je preto možné považovať takú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

25. V súvislosti so sťažnostnou argumentáciou predostretou sťažovateľom v ústavnej sťažnosti ústavný súd s poukazom na svoju ustálenú judikatúru zdôrazňuje, že nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inštitúciou vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96), a preto nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecných súdov, ani preskúmať, či v konaní bol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Ústavný súd je oprávnený iba posúdiť, či v konaní pred všeobecnými súdmi nedošlo k porušeniu ústavnoprávnych princípov konania (čl. 46 až čl. 50 ústavy), a tým k porušeniu základných práv alebo slobôd sťažovateľa. Do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť len vtedy, ak by ich konanie alebo rozhodovanie bolo zjavne nedôvodné alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by malo za následok porušenie základného práva alebo slobody (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

26. Ústavný súd poukazuje na to, že čl. 46 ods. 1 ústavy je primárnym východiskom pre zákonom upravené konanie súdov a iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany ústavou garantovanej v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (čl. 46 až 50 ústavy). V súvislosti so základným právom podľa čl. 46 ods. 1 ústavy treba mať zároveň na zreteli aj čl. 46 ods. 4 ústavy, podľa ktorého podmienky a podrobnosti o súdnej ochrane ustanoví zákon, resp. čl. 51 ods. 1 ústavy, podľa ktorého sa možno domáhať práv uvedených okrem iného v čl. 46 ústavy len v medziach zákonov, ktoré toto ustanovenie vykonávajú (I. ÚS 56/01).

27. Vychádzajúc z uvedených právnych názorov tvoriacich súčasť jeho ustálenej judikatúry, ústavný súd v rámci predbežného prerokovania posúdil ústavnú sťažnosť sťažovateľa, ktorou namieta, že krajský súd neakceptoval jeho námietku, ktorou spochybňoval správnosť rozhodnutia okresného súdu o zamietnutí jeho návrhu na obnovu konania, spočívajúcu v tom, že v pôvodnom konaní, ktoré navrhoval obnoviť, nemal k dispozícii originál znaleckého posudku, len jeho kópiu.

28. Ústavný súd z odôvodnenia napadnutého uznesenia zistil, že krajský súd sa predmetnou námietkou sťažovateľa zaoberal, pričom uviedol, že znalecký posudok mal sťažovateľ k dispozícii najneskôr 10. decembra 2007, pretože ho vtedy predložil okresnému súdu ku konaniu vedenému pod sp. zn. 2 C 155/2002. Podľa jeho názoru je právne irelevantné, či mal sťažovateľ k dispozícii iba kópiu predmetného znaleckého posudku, pretože kópia listinného dôkazu postačuje na to, aby súd vzal takýto dôkaz do úvahy, pričom predloženie originálu nie je potrebné, pokiaľ nie je spochybnený obsah a autentickosť listiny. Zároveň považoval za nepodstatné, či bol alebo nebol vypočutý znalec, keďže podľa tvrdenia sťažovateľa, skutočnosť, ktorá môže pre neho privodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci, vyplýva zo samotného znaleckého posudku. Preto krajský súd potvrdil záver okresného súdu o nesplnení procesnej podmienky prípustnosti obnovy konania z dôvodu uplynutia lehoty na podanie návrhu.

29. Odôvodnenie napadnutého uznesenia krajského súdu je podľa názoru ústavného súdu dostatočné a vyčerpávajúce. Krajský súd konal v medziach svojej právomoci, keď

príslušné ustanovenia na vec vzťahujúcej sa právnej úpravy (Občiansky súdny poriadok) interpretoval a aplikoval ústavne súladným spôsobom, jeho úvahy vychádzajú z konkrétnych faktov, sú logické, legitímne a právne akceptovateľné. Okrem toho sa krajský súd zaoberal i námietkami sťažovateľa (v podstate obsahovo zhodnými s tými, ktorými odôvodňuje i ústavnú sťažnosť), a to v rozsahu, ktorý postačuje na konštatovanie, že sťažovateľ v tomto konaní (v spojení s odôvodnením rozhodnutia okresného súdu z 12. júna 2012) dostal odpovede na ťažiskové právne otázky týkajúce sa prípustnosti jeho návrhu na obnovu konania. Tieto právne závery krajského súdu nie je potrebné zo strany ústavného súdu dopĺňať alebo revidovať, naopak, ústavný súd môže na ne s ohľadom na sťažnostné námietky sťažovateľa v plnom rozsahu odkázať, keďže podľa ústavného súdu sú ústavne udržateľné a obsahujú relevantné a zrozumiteľne formulované právne argumenty. Napadnuté rozhodnutie krajského súdu preto nepovažuje ústavný súd za arbitrárne a ani za zjavne neodôvodnené, a preto je ústavne udržateľné.

30. Ústavný súd preskúmal námietky sťažovateľa primárne vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a dospel k záveru, že medzi napadnutým postupom a uznesením krajského súdu a označeným základným právom sťažovateľa podľa ústavy, ako aj právom podľa dohovoru neexistuje taká príčinná súvislosť, na základe ktorej by ústavný súd po prípadnom prijatí ústavnej sťažnosti na ďalšie konanie reálne mohol rozhodnúť o ich porušení. Vo vzťahu k namietanému porušeniu ďalších sťažovateľom označených základných práv podľa ústavy, článkov ústavy, práv podľa dohovoru a článkov dohovoru, dodatkového protokolu a dohovoru OSN ústavný súd nezistil skutočnosti, ktoré by indikovali ich porušenie napadnutým uznesením krajského súdu 30. októbra 2012. Je tiež relevantné (napriek absencii právneho zastúpenia sťažovateľa), že v tomto smere v ústavnej sťažnosti absentuje adekvátne argumentácia, ktorou by sťažovateľ odôvodňoval ich porušenie.

31. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

III.4 K namietanému porušeniu sťažovateľom označených práv uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 2 Cdo 279/2018 z 29. novembra 2019

32. Podstata argumentácie sťažovateľa vo vzťahu k ďalšiemu napadnutému rozhodnutiu, a to uzneseniu najvyššieho súdu z 29. novembra 2019, spočíva vo všeobecnej námietke, že ani najvyšší súd ako súd dovolací nenapravil protiprávny stav založený rozhodnutiami všeobecných súdov, ako aj v námietke, že v jeho kauze rozhodoval zaujatý sudca.

33. Na tomto mieste je potrebné v prvom rade uviesť, že do obsahu práva na súdnu ochranu nepochybne patrí aj ochrana, ktorá sa strane sporu poskytuje v dovolacom konaní. Otázka posúdenia, či sú alebo nie sú splnené podmienky, za ktorých sa môže uskutočniť dovolacie konanie, patrí do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, nie do právomoci ústavného súdu. Úlohou ústavného súdu je ochrana ústavnosti, a nie ochrana zákonnosti, čo je prejavom doktríny, že všeobecný súd pozná právo („*iura novit curia*“). Je v právomoci všeobecných súdov vykladať a aplikovať zákony. Pokiaľ tento výklad nie je arbitrárny a je náležite zdôvodnený, ústavný súd nemá dôvod doň zasahovať.

34. Ústavný súd po preskúmaní odôvodnenia napadnutého uznesenia najvyššieho súdu konštatuje, že právne závery, na ktorých je rozhodnutie založené, nemožno hodnotiť ako arbitrárne. Najvyšší súd podľa názoru ústavného súdu ústavne akceptovateľným spôsobom zdôvodnil, prečo v danom prípade nie je založený sťažovateľom tvrdený dôvod prípustnosti jeho dovolania podľa § 237 písm. g) OSP. V tejto súvislosti uviedol, že sudca súdu prvej inštancie [REDACTED], ktorý vo veci rozhodoval nebol v zmysle uznesenia krajského súdu sp. zn. 8 NcC 27/2010 z 31. augusta 2010 vylúčený z prejednávania a rozhodovania tejto veci. Napokon aj sám sťažovateľ s manželkou podaním doručeným súdu 14. januára 2011 vzal námietku zaujatosti späť. Súčasne najvyšší súd posúdil dovolanie aj v súvislosti s možnou procesnou vadou konania v zmysle § 237 ods. 1 písm. f) OSP a námietkou sťažovateľa o nepreskúmateľnosti rozhodnutia krajského súdu, ktoré podľa názoru najvyššieho súdu spĺňa kritériá pre odôvodňovanie rozhodnutí v zmysle § 157 ods. 2 OSP v spojení s § 167 ods. 2 OSP. Keďže prípustnosť dovolania

nebolo možné založiť ani na sťažovateľom namietaných dôvodoch podľa § 241 ods. 2 písm. b) a c) OSP (ktorými sa dovolací súd nemohol zaoberať pretože ich možno uplatniť iba v prípade, ak je dovolanie procesne prípustné), následne sformuloval svoj právny záver o odmietnutí dovolania [§ 447 písm. c) zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok v znení neskorších predpisov]. Podľa názoru ústavného súdu najvyšší súd v napadnutom uznesení zrozumiteľne a presvedčivo vysvetlil právne závery, ku ktorým dospel, a tie sú z ústavnoprávneho hľadiska udržateľné. Napadnuté uznesenie najvyššieho súdu preto nemožno považovať za svojvoľné alebo zjavne neodôvodnené, resp. za také, ktoré by popieralo zmysel práva na spravodlivý súdny proces.

35. Na tomto základe ústavný súd odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa v tejto časti podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú. Z rovnakého dôvodu odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa aj v časti, v ktorej namietal porušenie ďalších označených základných práv podľa ústavy, článkov ústavy, práv podľa dohovoru a článkov dohovoru, dodatkového protokolu a dohovoru OSN napadnutým uznesením najvyššieho súdu, vo vzťahu ku ktorým ústavný súd poukazuje na záver uvedený v bode 30 druhej vety tohto uznesenia.

III.5 K namietanému porušeniu čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu

36. Napokon sťažovateľ namietal neprimeranosť dĺžky vedenia súdneho konania v jeho veci. Z ustálenej judikatúry ústavného súdu vyplýva, že podstatou, účelom a cieľom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov je odstránenie stavu právnej neistoty. Ústavný súd preto poskytuje ochranu tomuto základnému právu len vtedy, ak bola na ústavnom súde uplatnená v čase, keď namietané porušenie tohto práva ešte mohlo trvať (napr. I. ÚS 22/01, I. ÚS 77/02, I. ÚS 116/02). Ak v čase doručenia ústavnej sťažnosti ústavnému súdu už nemôže dochádzať k namietanému porušovaniu označeného práva, ústavný súd ústavnú sťažnosť odmietne ako zjavne neopodstatnenú, pretože konanie o takejto ústavnej sťažnosti pred ústavným súdom už nie je spôsobilé naplniť účel ochrany, ktorý ústavný súd poskytuje vo vzťahu k základnému právu na prerokovanie veci

bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy (m. m. I. ÚS 6/03 a rozhodnutím aj Európskeho súdu pre ľudské práva vo veci Miroslav Mazurek proti Slovenskej republike, rozhodnutie o sťažnosti č. 16970/05 z 3. 3. 2009).

37. Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záveru, že v čase doručenia ústavnej sťažnosti bolo o návrhu sťažovateľa na náhradu škody za nesprávny úradný postup, ako aj o jeho návrhu na obnovu konania právoplatne rozhodnuté, a teda k namietanému porušeniu základného práva sťažovateľa na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru postupom okresného súdu, krajského súdu a najvyššieho súdu v týchto konaniach nemôže reálne dochádzať. Z uvedeného dôvodu ústavnú sťažnosť aj v tejto časti odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

IV.

K žiadosti o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom

38. Podľa § 37 ods. 1 zákona o ústavnom súde navrhovateľovi, ktorý požiada o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom, ústavný súd môže ustanoviť právneho zástupcu, ak to odôvodňujú majetkové pomery navrhovateľa a nejde o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti.

39. Vzhľadom na absenciu právneho zastúpenia sťažovateľa a s tým súvisiacu žiadosť sťažovateľa o ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom pristúpil ústavný súd v rámci ústavného prieskumu k preskúmaniu toho, či sú kumulatívne splnené tri podmienky, resp. predpoklady na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom: (i) žiadosť o ustanovenie právneho zástupcu, (ii) majetkové pomery odôvodňujúce takúto žiadosť, (iii) vylúčenie zrejmej bezúspešnosti uplatňovania nároku na ochranu ústavnosti.

40. Pokiaľ ide o podmienku vyžadujúcu, aby nešlo o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, táto je splnená vtedy, ak je okrem iného daná právomoc

ústavného súdu na jej prerokovanie, ústavná sťažnosť nie je oneskorená, nie je neprípustná ani zjavne neopodstatnená.

41. S prihliadnutím na výsledok posúdenia ústavnej sťažnosti, ktorú ústavný súd v celom rozsahu odmieta (ako to vyplýva z časti III odôvodnenia tohto uznesenia), je evidentné, že ide o zrejme bezúspešné uplatňovanie nároku na ochranu ústavnosti, teda v danom prípade nebola splnená jedna z troch podmienok na ustanovenie právneho zástupcu v konaní pred ústavným súdom. Z tohto dôvodu ústavný súd tejto žiadosti sťažovateľa nevyhovel (bod 2 výroku uznesenia).

42. V závere ústavný súd dodáva, že vzhľadom na to, že odmietol ústavnú sťažnosť sťažovateľa ako celok, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími v nej obsiahnutými návrhmi.

43. Vec bola v súlade s čl. III bodom 1 písm. a) Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2020 do 31. decembra 2020 v znení dodatku č. 2 schváleného na zasadnutí pléna Ústavného súdu Slovenskej republiky 1. októbra 2020 z dôvodu neprítomnosti člena prvého senátu Rastislava Kaššáka prejednaná a rozhodnutá prvým senátom ústavného súdu v zložení Jana Baricová – predsedníčka senátu a sudkyňa spravodajkyňa, Ivan Fiačan a Miloš Maďar – členovia senátu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. novembra 2020

Jana Baricová
predsedníčka senátu